

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen)

den 18 november 2020 *

”Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik – Nationell tjänsteman som är utstationerad till EUPM i Bosnien och Hercegovina – Beslut om omplacering – Maktmissbruk – Tjänstens intresse – Mobbning – Omplaceringens karaktär av straff – Ansvar – Ideell skada”

I mål T-271/10 RENV II,

H, företrädd av advokaten L. Levi, avocate,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av A. Vitro och A. de Elera-San Miguel Hurtado, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan enligt artikel 263 FEUF om ogiltigförklaring dels av beslutet av den 7 april 2010, vilket undertecknats av personalchefen för Europeiska unionens polisuppdrag (EUPM) i Bosnien och Hercegovina och genom vilket sökanden omplacerades till befattningen som *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* vid regionkontoret i Banja Luka (Bosnien och Hercegovina), dels av beslutet av den 30 april 2010, vilket undertecknats av den chef för EUPM som avses i artikel 6 i rådets beslut 2009/906/Gusp av den 8 december 2009 om Europeiska unionens polisuppdrag (EUPM) i Bosnien och Hercegovina (EUT L 322, 2009, s. 22) och genom vilket det preciserades att omplaceringen gjordes av hänsyn till verksamhetens behov, samt angående en talan enligt artikel 268 FEUF om skadestånd för den skada som sökanden påstår sig ha lidit,

meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen),

sammansatt av A.M. Collins, ordföranden samt domarna V. Kreuschitz och Z. Csehi (referent),

justitiesekreterare: handläggaren E. Artemiou,

efter den skriftliga delen av förfarandet och förhandlingen den 1 juli 2020,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

Bakgrund

- 1 Europeiska unionens polisuppdrag (EUPM) inrättades genom rådets gemensamma åtgärd 2002/210/Gusp av den 11 mars 2002 om Europeiska unionens polisuppdrag (EGT L 70, 2002, s. 1) för att säkerställa uppföljningen av FN:s internationella polisstyrka i Bosnien och Hercegovina.
- 2 EUPM, som inleddes den 1 januari 2003, förlängdes vid flera tillfällen, bland annat genom rådets beslut 2009/906/Gusp av den 8 december 2009 om EUPM i Bosnien och Hercegovina (EUT L 322, 2009, s. 22).
- 3 Sökanden, H, är en italiensk domare som utstationerades till EUPM i Sarajevo (Bosnien och Hercegovina) genom dekret av den italienska justitieministern av den 16 oktober 2008 för att från och med den 14 november 2008 tjänstgöra som *Criminal Justice Unit Adviser*.
- 4 Genom dekret av den italienska justitieministern av den 7 april 2009 och den 9 december 2009 förlängdes sökandens utstationering, för tjänstgöring som *Chief of Legal Office*, till och med den 31 december 2009 respektive till och med den 31 december 2010.
- 5 Efter en omstrukturering av EUPM den 1 januari 2010 ändrades namnet på sökandens befattning från *Chief of Legal Office* till *Senior Legal Advisor/Legal Counsel*.
- 6 Genom en skrivelse av den 17 mars 2010 informerade sökanden och en av hennes kollegor, A, juridisk rådgivare vid EUPM, sina överordnade om påstådda oegentligheter i förvaltningen av EUPM (nedan kallad skrivelsen av den 17 mars 2010). Skrivelsen överlämnades till sökandens närmaste överordnade, direktören för EUPM:s policyenhet, den 17 mars 2010. En förteckning över de påstådda oegentligheterna enligt skrivelsen av den 17 mars 2010 översändes till uppdragschefens kontor den 26 mars 2010, inför ett möte med denne.
- 7 Genom beslut av den 7 april 2010, undertecknat av EUPM:s personalchef, omplacerades sökanden av "verksamhetsskäl" till befattningen *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* (ROBL-04) vid regionkontoret i Banja Luka (Bosnien och Hercegovina) från och med den 19 april 2010 (nedan kallat beslutet av den 7 april 2010).
- 8 Genom ett e-postmeddelande av den 15 april 2010 fick sökanden veta av en tjänsteman vid Republiken Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen, att verkställigheten av beslutet av den 7 april 2010 hade skjutits upp.
- 9 Genom beslut av den 30 april 2010, undertecknat av den uppdragschef som avses i artikel 6 i beslut 2009/906, bekräftade denna chef beslutet av den 7 april 2010. Uppdragschefen preciserade samtidigt att det var han som hade fattat beslutet av den 7 april 2010 och att det verksamhetsrelaterade skälet till sökandens omplacering var behovet av en åklagares sakkunskap på kontoret i Banja Luka (nedan kallat beslutet av den 30 april 2010).
- 10 Genom en skrivelse av den 26 maj 2010 sade uppdragschefen upp A:s avtal på grund av bristande förtroende.
- 11 Den 4 juni 2010 väckte sökanden talan om ogiltigförklaring av beslutet av den 7 april 2010 och om skadestånd för påstådd skada vid Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio (Regionala förvaltningsdomstolen i Lazio, Italien). Hon ansökte även om uppskov med verkställighet av beslutet av den 7 april 2010 vid samma förvaltningsdomstol.

- 12 Sökanden sjukskrevs från och med augusti 2010 till dess att hennes utstationering till EUPM upphörde.
- 13 Sökandens utstationering till EUPM upphörde den 31 december 2010.
- 14 EUPM avslutades år 2012.
- 15 I ett beslut av den 4 juni 2015 slog Europeiska ombudsmannen fast, med anledning av A:s klagomål, att det förelåg ett administrativt missförhållande. Ombudsmannen kritiserade bland annat avsaknaden av en på förhand fastlagd ram för att hantera upplysningar om missförhållanden som lämnas av visseblåsare och för att skydda visseblåsare.

Förfarandet vid tribunalen och domstolen

- 16 Sökanden har väckt talan mot Europeiska unionens råd, Europeiska kommissionen och EUPM om ogiltigförklaring av besluten av den 7 och den 30 april 2010 (nedan kallade de angripna besluten) genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 16 juni 2010.
- 17 Den 17 juni 2010 ingav sökanden även en ansökan om interimistiska åtgärder i syfte att bland annat erhålla uppskov med verkställighet av de angripna besluten. Tribunalens ordförande avslag denna ansökan genom beslut av den 22 juli 2010, H/rådet m.fl. (T-271/10 R, ej publicerat, EU:T:2010:315), då det inte förelåg någon situation som ställde krav på skyndsamhet, och lät beslutet i fråga om rättegångskostnaderna anstå.
- 18 Tribunalen avvisade talan genom beslut av den 10 juli 2014, H/rådet m.fl. (T-271/10, ej publicerat, EU:T:2014:702) (nedan kallat det ursprungliga beslutet), eftersom tribunalen inte var behörig att pröva målet.
- 19 Sökanden överklagade det ursprungliga beslutet och anförde att tribunalen hade gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att slå fast att den inte var behörig att pröva målet.
- 20 Genom dom av den 19 juli 2016, H/rådet m.fl. (C-455/14 P, EU:C:2016:569) (nedan kallad den första domen om överklagande), upphävde domstolen det ursprungliga beslutet, avvisade talan i den del den var riktad mot kommissionen och EUPM och återförvisade målet till tribunalen för prövning i sak av talan i den del den var riktad mot rådet och beslutade att frågan om rättegångskostnader skulle anstå.
- 21 Tribunalen ogillade talan genom dom av den 11 april 2018, H/rådet (T-271/10 RENV, EU:T:2018:180) (nedan kallad domen efter återförvisning).
- 22 Sökanden överklagade domen efter återförvisning. Genom dom av den 4 december 2019, H/rådet (C-413/18 P, ej publicerad, EU:C:2019:1044) (nedan kallad den andra domen om överklagande), upphävde domstolen domen efter återförvisningen, återförvisade målet till tribunalen för prövning av den tredje, fjärde och femte grunden för yrkandet om ogiltigförklaring samt för prövning av skadeståndsyrkandet och beslutade att frågan om rättegångskostnader skulle anstå.
- 23 Genom skrivelser av den 9 december 2019 anmodade tribunalens kansli parterna att i enlighet med artikel 217.1 i tribunalens rättegångsregler inkomma med skriftliga yttranden avseende den fortsatta handläggningen av detta mål till följd av den andra domen om överklagande. Sökanden och rådet inkom med sina yttranden inom den föreskrivna fristen.
- 24 Målet tilldelades tredje avdelningen genom beslut av tribunalens ordförande av den 27 februari 2020.
- 25 På förslag av referenten och genom beslut av avdelningens ordförande den 5 mars 2020 beslutades att målet skulle handläggas med förtur.

- 26 Genom skrivelser av den 9 mars 2020 anmodade tribunalens kansli parterna att inkomma med ytterligare skriftliga yttranden i enlighet med artikel 217.3 i rättegångsreglerna. Parterna inkom med ytterligare yttranden inom den föreskrivna fristen, det vill säga den 25 mars 2020.
- 27 Efter det att den skriftliga delen av förfarandet hade avslutats inkom sökanden den 8 april 2020 med en begäran om muntlig förhandling.
- 28 Tribunalen (tredje avdelningen i utökad sammansättning) beslutade på förslag av referenten att inleda det muntliga förfarandet och anmodade parterna, som en åtgärd för processledning enligt artikel 89 i rättegångsreglerna, att svara på vissa frågor och rådet att inkomma med en handling. Parterna efterkom åtgärderna för processledning inom den fastställda fristen.
- 29 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens muntliga frågor vid förhandlingen den 1 juli 2020.

Parternas yrkanden

- 30 Sökanden har i ansökan yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara beslutet av den 7 april 2010 och, vid behov, beslutet av den 30 april 2010,
 - förplikta rådet, kommissionen och EUPM att till sökanden utge skadestånd för den skada hon lidit, vilken i överensstämmelse med rätt och billighet (ex aequo et bono) uppskattas till 30 000 euro, och
 - förplikta rådet, kommissionen och EUPM att ersätta rättegångskostnaderna jämte ränta på 8 procent.
- 31 Sökanden har i repliken ändrat sina yrkanden så, att hon har lagt till 8 000 euro till det sammanlagda skadeståndsyrkandet i ansökan och avstått från att rikta talan mot EUPM.
- 32 Sökanden har justerat sina yrkanden i sitt yttrande efter den första återförvisningen så att talan endast riktar sig mot rådet. Hon har samtidigt ändrat sina yrkanden så att talan inte längre syftar till en ogiltigförklaring av de angripna besluten, utan enbart till att de förklaras rättsstridiga och så att skadeståndet även ska omfatta den skada som vållats till följd av att de angripna besluten inte kan ogiltigförklaras. Under förfarandet efter den första återförvisningen angav sökanden att hennes yrkanden avsåg i första hand en ogiltigförklaring av beslutet av den 7 april 2010 och, vid behov, beslutet av den 30 april 2010, skadestånd såsom det preciserats och, i andra hand, att nämnda beslut ska förklaras rättsstridiga i skadeståndssyfte.
- 33 Sökanden har i sitt yttrande efter den andra återförvisningen upprepat sina yrkanden om i första hand ogiltigförklaring av de angripna besluten och, i andra hand, fastställande av att dessa beslut var rättsstridiga enbart i skadeståndssyfte. Sökanden har också upprepat sitt skadeståndsyrkande och yrkandet att rådet ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna jämte en ränta på 8 procent.
- 34 Rådet har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan, och
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

Yrkandet om ogiltigförklaring

Saken i målet

- 35 Till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av de angripna besluten har sökanden anfört fem grunder i ansökan. Den första grunden avser ett åsidosättande av bestämmelserna i beslut 2009/906, den andra avser bristfällig motivering och den tredje maktmissbruk. Den fjärde grunden avser en uppenbart oriktig bedömning och den femte avser mobbning.
- 36 Såsom framgår av punkt 21 ovan har tribunalen i domen efter återförvisning ogillat yrkandet om ogiltigförklaring i dess helhet.
- 37 Genom den andra domen om överklagande upphävde domstolen domen efter återförvisning utan närmare precisering (se punkt 1 i domslutet). Domstolen återförvisade också målet till tribunalen för prövning av talan om ogiltigförklaring på den tredje, den fjärde och den femte grunden (se punkt 2 i domslutet). Som domskäl (andra domen om överklagandet, punkterna 102–117) angav domstolen att tribunalen hade åsidosatt den kontradiktoriska principen enligt kraven avseende rätten till en rättvis rättegång, eftersom de svar och handlingar som rådet lade fram efter förhandlingen inte hade varit föremål för ett kontradiktoriskt förfarande under rättegången vid tribunalen och var avgörande för det resonemang som tribunalen förde för att underkänna de tredje, fjärde och femte grunden i första instans.
- 38 Tribunalen erinrar härvidlag om att tribunalen, när ett överklagande är välgrundat och målet återförvisas till tribunalen för avgörande, enligt artikel 61 i stadgan för Europeiska unionens domstol, vilken är tillämplig på tribunalen enligt artikel 53 första stycket i denna stadga, är bunden av rättsfrågor som avgjorts genom domstolens avgörande. När domstolen har upphävt en dom eller ett beslut och återförvisat målet till tribunalen anhängiggörs målet, enligt artikel 215 i rättegångsreglerna, vid tribunalen genom återförvisningen. Tribunalen ska då på nytt pröva samtliga grunder för ogiltigförklaring som sökanden åberopat med undantag för de delar av domslutet eller beslutet som domstolen inte upphävt samt överväganden som utgör nödvändig grund för dessa delar, eftersom dessa har vunnit laga kraft (se dom av den 3 juli 2018, *Keramag Keramische Werke m.fl./kommissionen*, T-379/10 RENV och T-381/10 RENV, ej publicerad, EU:T:2018:400, punkt 26 och där angiven rättspraxis).
- 39 Under dessa förutsättningar, och inte minst mot bakgrund av lydelsen i punkt 2 i domslutet i den andra domen om överklagande, finns det skäl att först granska den tredje, fjärde och femte grunden för yrkandet om ogiltigförklaring. Därefter ska tribunalen, vid behov, fastställa huruvida saken i målet fortfarande rör de två första grunderna för yrkandet om ogiltigförklaring, såsom sökanden har anfört som svar på tribunalens skriftliga fråga.

Prövning i sak

- 40 Till stöd för den tredje grunden har sökanden framhållit att beslutet att omplacera och ”flytta ned henne” inte fattades i tjänstens intresse och inte hade något annat syfte än att trakassera och kränka henne. Hon har hävdade att omplacerings- och nedflyttningsförfarandet således genomfördes i andra syften än de syften som fastställts i lag. Hon har preciserat att det inte fanns något verkligt och akut behov av en *Prosecutor* i Banja Luka, att ett förfarande omgående hade inletts för att rekrytera en ny *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* (tidigare *Chief of Legal Office*) i Sarajevo för att ersätta henne och att rekryteringsförfarandet fortfarande pågick för tjänsten som *Criminal Justice Expert* i Banja Luka då hon omplacerades till Banja Luka. Sökanden har vidare anfört att hon genom beslutet av den

7 april 2010 även ”flyttades ned”, i och med att befattningen *Criminal Justice Expert* vid ett regionkontor med hänsyn till EUPM:s struktur och arbetsuppgifter var lägre i rang än befattningen *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* vid EUPM:s huvudkontor. Hon har även gjort gällande att omplaceringen och denna ”nedflyttning” var repressalier för skrivelsen av den 17 mars 2010. Till stöd för den femte grunden har sökanden anfört att beslutet av den 7 april 2010 fattades för att trakassera henne psykiskt och yrkesmässigt, eftersom hon inte bara omplacerades utan giltig anledning, utan även ”flyttades ned”. Hon har också anfört att hon samtidigt som hon omplacerades och ”flyttades ned” utsattes för en rad kränkande handlingar, däribland telefonrestriktioner, ett ”mycket aggressivt” e-postmeddelande i vilket hon anmodades att tömma sitt kontor, omotiverade svårigheter att få ledigt samt att hon stängdes ute från EUPM:s huvudverksamheter under sin utstationering. I repliken har hon redogjort för fler handlingar som hon betraktar som mobbning.

- 41 Rådet har bestritt sökandens resonemang. Rådet har påpekat att sökandens påstående, att hon ”flyttats ned” genom omplaceringen saknar såväl sakligt som rättsligt stöd. Hennes omplacering i april 2010, från Sarajevo till Banja Luka, förändrade inte vare sig hennes administrativa ställning eller utbetalningen av hennes lön och andra ersättningar. Rådet har klargjort att sökanden inte hade rätt till någon särskilt befattning inom ramen för uppdraget och att hon inte har lagt fram några mer ingående uppgifter om sakförhållandena som gör det möjligt att anse att hennes omplacering innebar en nedflyttning. Rådet har vidare anfört att sökanden inte har lagt fram någon uppgift som bevisar att omplaceringsbeslutet fattades i det enda eller huvudsakliga syftet att trakassera eller kränka henne. Rådet har bestritt påståendet att det inte fanns någon objektivt intresse av att ha en *Prosecutor* i Banja Luka och att omplaceringen ägde rum samtidigt som ett urvalsförfarande fortfarande pågick för tjänsten som *Criminal Justice Expert*. Rådet har även anfört att tribunalen inte är behörig att avgöra huruvida placeringen av en åklagare vid regionkontoret i Banja Luka motsvarade ett operativt behov. Rådet har framhållit att det inte finns något som visar att sökanden har utsatts för mobbning.
- 42 Tribunalen framhåller inledningsvis att beslut som fattas av de för EUPM behöriga myndigheterna om fördelning av personal från medlemsstaterna respektive unionsinstitutionerna för att bedriva verksamheten i insatsområdet visserligen har ett operativt inslag som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp). De är emellertid även till sin beskaffenhet akter för personaladministration, i likhet med varje liknande beslut som unionsinstitutionerna fattar inom ramen för sina befogenheter (första domen om överklagande, punkt 54).
- 43 De angripna besluten ingår dessutom i ett sammanhang i vilket unionsinstitutionerna har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning (första domen om överklagande, punkt 69).
- 44 Tribunalen erinrar även om att det i rättspraxis i fråga om EU:s personal har fastställts att mobbning kan åberopas till stöd för yrkanden om ogiltigförklaring vilka inte är riktade mot avslaget på en begäran om hjälp som en tjänsteman ingett med anledning av att hon eller han anser sig ha utsatts för mobbning, utan mot andra beslut som antagits av myndigheten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 februari 2010, Menghi/Enisa, F-2/09, EU:F:2010:12, punkterna 67 och 70–72). I och med att tjänstemän som utstationerats av unionsinstitutionerna, vilkas ställning regleras genom tjänsteföreskrifterna för tjänstemännen vid Europeiska unionen (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), och tjänstemän som utstationerats av medlemsstaterna, till exempel sökanden, omfattas av samma regler vad avser utövandet av deras funktioner på insatsområdet (se, för ett liknande resonemang, första domen om överklagande, punkt 50), ska denna rättspraxis tillämpas analogt på yrkanden som avser uppdragschefens beslut om omplacering av en anställd som utstationerats av en medlemsstat.
- 45 Det framgår vidare av rättspraxis att ett sammanhang med mobbning även kan beaktas när den som ligger bakom mobbningen också har antagit det angripna beslutet, för att visa att detta beslut har antagits i syfte att skada tjänstemannen och därmed innebär maktmissbruk. När mobbning åberopas till stöd för yrkanden som riktar sig mot ett beslut om omplacering kan nämnda beslut således utgöra

maktmissbruk, om det har antagits i syfte att skada tjänstemannens självkänsla, värdighet eller fysiska eller psykiska integritet (se, analogt, dom av den 24 februari 2010, Menghi/Enisa, F-2/09, EU:F:2010:12, punkterna 71 och 72).

- 46 Det som sökanden i det nu aktuella fallet har angett som den femte grunden, avseende mobbning, är åtminstone delvis det sakförhållande som ligger till grund för den tredje grunden, avseende maktmissbruk, i vilken sökanden har hävdade att uppdragschefen gjorde sig skyldig till maktmissbruk i det enda syftet att trakassera och kränka henne.
- 47 Den tredje och den femte grunden ska under de förutsättningarna prövas tillsammans.
- 48 Begreppet maktmissbruk har enligt fast rättspraxis en bestämd innebörd och avser fall då en administrativ myndighet har utnyttjat sina befogenheter i syfte att uppnå andra mål än dem som myndigheten har tilldelats befogenheter för. Ett beslut innebär maktmissbruk endast om det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga uppgifter framgår att det har antagits för att uppnå andra mål än dem som angetts. Det räcker inte att åberopa vissa faktiska omständigheter till stöd för dessa påståenden, utan det krävs dessutom att tillräckligt exakta, objektiva och samstämmiga uppgifter tillhandahålls till stöd för att de är sanningsenliga eller i vart fall sannolika. I annat fall kan det nämligen inte ifrågasättas att den berörda institutionens påståenden är materiellt korrekta (se beslut av den 19 december 2013, da Silva Tenreiro/kommissionen, T-32/13 P, EU:T:2013:721, punkterna 31–33 och där angiven rättspraxis).
- 49 Tribunalen erinrar också om att unionsinstitutionerna enligt rättspraxis har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när de organiserar sin verksamhet för att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts dem och i det syftet placerar sin personal, under förutsättning att en sådan placering görs i tjänstens intresse och att hänsyn tas till att tjänsterna ska vara likvärdiga (se dom av den 25 juli 2006, Fries Guggenheim/Cedefop, T-373/04, EU:T:2006:224, punkt 67 och där angiven rättspraxis). Unionsdomstolen kontroll avser under dessa omständigheter endast frågan huruvida nämnda myndighet har hållit sig inom sådana gränser att den inte kan klandras, och att den inte har använt sina befogenheter på ett uppenbart oriktigt sätt (se dom av den 25 juli 2006, Fries Guggenheim/Cedefop, T-373/04, EU:T:2006:224, punkt 68 och där angiven rättspraxis).
- 50 När ett beslut inte anses strida mot tjänstens intresse kan det vidare inte vara fråga om maktmissbruk (se dom av den 7 februari 2007, Clotuche/kommissionen, T-339/03, EU:T:2007:36, punkt 126 och där angiven rättspraxis).
- 51 I det nu aktuella fallet motiverades beslutet av den 7 april 2010, genom vilket sökanden från och med den 19 april 2010 omplacerades från befattningen *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* vid EUPM:s högkvarter i Sarajevo till befattningen *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* vid regionkontoret i Banja Luka med ”operativa skäl”. Denna motivering kompletterades i beslutet av den 30 april 2010, av vilket det framgår att det operativa skälet till sökandens omplacering grundade sig på behovet av en åklagares sakkunskap vid kontoret i Banja Luka.
- 52 Tribunalen ska mot bakgrund av denna motivering och ovan angivna principer pröva huruvida uppdragschefen gjorde sig skyldig till maktmissbruk genom att omplacera sökanden inom EUPM.
- 53 Sökanden har i huvudsak anfört tre argument i syfte att visa att de angripna besluten innebär maktmissbruk. För det första fattades inte beslutet om hennes omplacering i tjänstens intresse, för det andra var syftet med hennes omplacering att trakassera henne och för det tredje var beslutet att omplacera henne en reaktion på kritiken mot förvaltningen av EUPM och således av straffkaraktär.
- 54 Tribunalen ska först pröva huruvida sökandens resonemang om omplaceringens karaktär av straff gör det möjligt att fastställa att maktmissbruk föreligger.

- 55 Tribunalen erinrar i detta avseende om att ett omplaceringsbeslut enligt den rättspraxis som anges ovan i punkt 45 utgör maktnissbruk om det fattats i ett sammanhang av mobbning och i syfte att skada den omplacerade personens självkänsla, värdighet eller fysiska eller psykiska integritet. Detta gäller även för det fallet att omplaceringen i själva verket kan likställas med en påföljd för sökanden med anledning av hennes kritik av EUPM:s förvaltning. Sådana omständigheter skulle, om de fastställdes, utgöra maktnissbruk, eftersom uppdragschefen skulle ha utnyttjat sina befogenheter i syfte att uppnå andra mål än dem som han tilldelats befogenheter för. Omplaceringen skulle då inte heller kunna anses ligga i tjänstens intresse. Tribunalen ska alltså pröva huruvida det avgörande skälet till omplaceringen av sökanden var de grunder som åberopades i de angripna besluten, avseende tjänstens intresse, eller huruvida besluten fattades i andra syften än dem som angetts.
- 56 Det mål som i det aktuella fallet eftersträvades med sökandens omplacering, det vill säga behovet av en åklagares sakkunskap vid EUPM:s regionkontor i Banja Luka, motsvarade formellt EUPM:s uppdrag enligt artikel 2 i beslut 2009/906, det vill säga att stödja Bosnien och Hercegovinas behöriga brottsbekämpande organ i kampen mot organiserad brottslighet och korruption. Den befattning i Banja Luka som sökanden omplacerades till (*Criminal Justice Adviser – Prosecutor*), med tjänstebeteckningen ROBL-04, var vakant då beslutet av den 7 april 2010 fattades och benämndes som *Criminal Justice Expert* i meddelandet om ledig tjänst, enligt vilket den skulle tillsättas ”snarast möjligt”. Det har inte heller bestritts att sökandens kvalifikationer och yrkeserfarenhet motsvarade den efterfrågade profilen. Vidare framgår det uttryckligen av sökandens ansökan till tjänsten som *Chief of Legal Office* att hon förklarat sig beredd att tjänstgöra vid EUPM på en annan tjänst än den som ansökan avsåg, precis som rådet har anfört.
- 57 De indicier som sökanden lagt fram och de uppgifter som finns i handlingarna i målet är emellertid tillräckligt exakta, objektiva och samstämmiga för att tribunalen ska kunna slå fast att de angripna besluten sannolikt fattades på grund av andra omständigheter än att sökanden i egenskap av åklagare behövdes i Banja Luka och att uppdragschefen genom att omplacera henne strävade efter att uppnå ett annat mål än att hjälpa behöriga brottsbekämpande organ i Bosnien och Hercegovina att motverka organiserad brottslighet och korruption.
- 58 Tribunalen erinrar för det första om att sökanden och en av hennes kollegor, A, genom en skrivelse av den 17 mars 2010 underrättade sina överordnade om påstådda oegentligheter i förvaltningen av EUPM. Denna skrivelse överlämnades den 17 mars 2010 till sökandens närmaste överordnade, direktören för EUPM:s policyenhet, vilket inte har bestritts av rådet. Den 26 mars 2010 översände sökandens assistent en förteckning över de oegentligheter som avsågs i skrivelse av den 17 mars 2010 till uppdragschefens kontor inför ett möte mellan sökanden, A och uppdragschefen, vilket inte heller har bestritts av rådet. Beslutet av den 7 april 2010 fattades således endast tre veckor efter det att skrivelsen av den 17 mars 2010 hade överlämnats till sökandens närmaste överordnade och tolv dagar efter det att en förteckning över oegentligheter hade översänts till uppdragschefen.
- 59 Beslutet av den 7 april 2010 fattades för det andra innan man hade utrett de frågor som sökanden och A tog upp i skrivelsen av den 17 mars 2010.
- 60 För det tredje framgår det av handlingarna i målet att mötet mellan sökanden, A och uppdragschefen var inbokat till den 14 april 2010. Enligt sökanden ägde detta möte aldrig rum, vilket inte har bestritts av rådet.
- 61 Tribunalen framhåller för det fjärde att uppdragschefen först den 22 april 2010, till följd av en skriftväxling mellan honom och A, beslutade att inleda en internutredning om de anklagelser som A framfört i e-postmeddelanden av den 5 och den 21 april 2010. Uppdragschefen hänvisade i detta beslut, som sökanden har ingett som bilaga till sitt yttrande över den andra domen om överklagande, till en förteckning som hade översänts av rättstjänsten (*Legal Office*). Det är rimligt att anta att han avsåg den förteckning som sökandens assistent överlämnade till uppdragschefens kansli den 26 mars 2010 (se ovan punkt 58). I beslutet om att inleda en utredning erinrade uppdragschefen

vidare om sina ord i skrivelsen av den 19 april 2010, där han angav att A i sitt e-postmeddelande av den 5 april 2010 hade framfört allvarliga och ostyrliga anklagelser mot EUPM:s ledning. Det framgår också av nämnda skrivelse av den 19 april 2010, som rådet lade fram som svar på en åtgärd för processledning, att A:s e-postmeddelande av den 5 april 2010 och avsaknaden av ledningsreaktion på detta e-postmeddelande från sökanden, i egenskap av A:s närmaste överordnade, på nytt medförde en allvarlig försämring av förhållandena mellan rättsavdelningen och avdelningen för administration och stöd.

- 62 Tribunalen framhåller för det femte att uppdragschefen genom beslut av den 30 april 2010 bekräftade sökandens omplacering till Banja Luka innan resultatet av den internutredning som avses ovan i punkt 61 var känt och innan en särskild utredning hade genomförts angående de frågor som togs upp av sökanden och A i skrivelsen av den 17 mars 2010.
- 63 För det sjätte framgår det av handlingarna i målet att uppdragschefen genom skrivelse av den 26 maj 2010 sade upp A:s avtal på grund av bristande förtroende. Ombudsmannen fann i sitt beslut av den 4 juni 2015, till följd av ett klagomål från A, att det förelåg ett administrativt missförhållande. Ombudsmannen anförde kritik mot den omständigheten att A:s avtal sades upp åtta dagar efter det att A hade översänt en skrivelse till direktören för den civila planerings- och ledningskapaciteten, som tjänstgjorde vid rådets generalsekretariat som chef för EUPM:s civila insatser, angående påstådda oegentligheter inom EUPM. Ombudsmannen beklagade också att det inte fanns en på förhand fastställd ram för att hantera upplysningar om missförhållandensom lämnas av visselblåsare och för att säkerställa att visselblåsare skyddas. Ombudsmannen ställde sig kritisk till att utredningen i det aktuella fallet hade genomförts ad hoc-mässigt.
- 64 Handlingarna i målet ger för det sjunde inte stöd för att urvalsförfarandet för att tillsätta tjänsten som *Criminal Justice Expert* inte hade slutförts då beslutet av den 7 april 2010 fattades och för att beslutet att omplacera sökanden fattades mot bakgrund av bristen på lämpliga sökande till denna tjänst.
- 65 I själva verket framgår det av en odaterad tabell som rådet lade fram efter förhandlingen under förfarandet efter domstolens första återförvisning att en av de två sökandena till tjänsten som *Criminal Justice Expert*, en italiensk medborgare, var kvalificerad men hade sorterats bort med motiveringen att en annan sökande bättre motsvarade den eftersökta profilen. Det framgår emellertid inte av tabellen att det fanns någon annan sökande som kunde anses vara kvalificerad för tjänsten i fråga. Rådet har dessutom angett i sitt yttrande om den andra domen om överklagande, att ingen av de sökande som deltagit i urvalsförfarandet motsvarade den berörda tjänsten lika bra som sökanden.
- 66 I uppdragschefens rapport av den 23 april 2010 till chefen för EUPM:s civila insatser om resultatet av de olika rekryteringsförfarandena till EUPM, vilken för övrigt upprättades efter beslutet av den 7 april 2010, angavs endast att sex tjänster inte hade kunnat tillsättas och att tre hade varit föremål för förlängningar eller ”andra operativa beslut”.
- 67 Under dessa förutsättningar är det, i motsats till vad rådet har anfört i sina inlagor, inte möjligt att anse att förfarandet inte slutfördes på grund av brist på lämpliga sökande. Det är i själva verket mer sannolikt, utifrån de uppgifter som finns i handlingarna i målet, att förfarandet inte slutfördes, eftersom man beslutade att omplacera sökanden till den aktuella befattningen.
- 68 De omständigheter rådet har tagit upp, att tjänsten som *Criminal Justice Expert* inte var förstahandsvalet för de två sökandena till tjänsten och att de valdes ut till andra tjänster inom EUPM i enlighet med deras önskemål, kan inte styrka att urvalsförfarandet för tjänsten inte längre pågick då beslutet av den 7 april 2010 fattades. Det kan visserligen inte förnekas, på grundval av handlingarna i målet, att de två aktuella sökandena inte hade angett tjänsten som *Criminal Justice Expert* som sitt förstahandsval men det är ändå inte styrkt, i avsaknad av bevisning som stöd för ett sådant konstaterande, att man hade beslutat att anställa dessa sökande på andra tjänster innan beslutet av den 7 april 2010 fattades. Vad beträffar den sökande som hade befunnits kvalificerad för tjänsten som

Criminal Justice Expert, borde vederbörandes personliga preferenser i varje fall inte ha varit avgörande för att slå fast att det vid tidpunkten för sökandens omplacering inte fanns någon lämplig sökande till den tjänsten.

- 69 Rådet medgav också vid förhandlingen att urvalsförfarandet för tjänsten som *Criminal Justice Expert* inte hade avslutats då beslutet att omplacera sökanden till Banja Luka fattades. Såvitt rådet har anfört att det redan var känt vilka som hade sökt tjänsten den 7 april 2010, av det skälet att sista ansökningsdag var den 23 mars 2010, är det tillräckligt att konstatera att det inte framgår av handlingarna i målet att uppdragschefen hade fått kännedom om dessa uppgifter innan han fattade beslutet av den 7 april 2010.
- 70 Det kan visserligen finnas fall där det visar sig vara nödvändigt att omplacera en anställd till en annan tjänst innan ett urvalsförfarande har avslutats. Rådet har emellertid inte anfört några omständigheter som gör det möjligt att förstå varför uppdragschefen agerade på detta sätt i det aktuella fallet. Meddelandet om att tjänsten som *Criminal Justice Expert* var ledig översändes dessutom till medlemsstaterna först en dryg månad före dagen för det aktuella omplaceringsbeslutet, det vill säga den 2 mars 2010, med sista ansökningsdag den 23 mars 2010. Det framgår inte heller av handlingarna i målet att urvalsförfarandet avbröts innan beslutet av den 7 april 2010 fattades.
- 71 Uppdragschefen borde således i det aktuella fallet ha inväntat ett formellt slutförande av urvalsförfarandet till tjänsten som *Criminal Justice Expert* innan han, vid behov, fattade beslutet av den 7 april 2010.
- 72 Sökandens påstående, att uppdragschefen fattade beslutet att omplacera henne till vilken tjänst som helst inom EUPM stöds för det åttonde, åtminstone indirekt, av innehållet i en e-postkorrespondens med direktören för EUPM:s policyenhet, som var hennes närmaste överordnade, och med chefen för regionkontoret i Banja Luka. Det framgår nämligen av direktörens svar på sökandens e-postmeddelande av den 7 april 2010 att det fanns tillgängliga tjänster för omplacering i Bosnien och Hercegovina i Banja Luka, Mostar och Tuzla. Av svaret från chefen för regionkontoret i Banja Luka på sökandens e-postmeddelande av den 8 april 2010 framgår dessutom att han inte hade begärt att få ta in en annan åklagare och att han inte hade något akut behov av hennes närvaro i Banja Luka.
- 73 Tribunalen konstaterar för det nionde att sökanden omplacerades till Banja Luka mot sin vilja. Det framgår inte heller av handlingarna i målet att sökanden gavs tillfälle att yttra sig innan beslutet av den 7 april 2010 fattades.
- 74 För det tionde innebar sökandens omplacering från Sarajevo till Banja Luka visserligen ingen förändring av hennes administrativa ställning eller hennes lön och ersättningar, men sökanden måste ändå ha uppfattat denna omplacering, om vilken beslut fattades den 7 april 2010, formellt från och med den 19 april 2010 och i praktiken från och med den 26 april 2010, och vilken således genomfördes skyndsamt, till en annan plats och dessutom till andra arbetsuppgifter, utan några närmare förklaringar, som en bestraffning.
- 75 Sökanden bör i synnerhet ha fått detta intryck med hänsyn till att hon omplacerades från en senior till en icke senior befattning. I motsats till vad rådet har anfört framgår det av handlingarna i målet att det fanns befattningar på flera olika nivåer inom EUPM, dels befattningar som betecknades som "senior", till exempel *Senior Legal Advisor/Legal Counsel*, *Senior Criminal Justice Expert* eller *Senior Economic Crime Expert*, dels befattningar på en lägre nivå som innebar mindre ansvar, bland annat avseende förvaltning och samordning, exempelvis *Criminal Justice Expert* eller *Economic Crime Expert*. Av detta följer att sökanden faktiskt kan ha uppfattat omplaceringen från tjänsten som *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* vid EUPM:s högkvarter i Sarajevo – just den tjänst hon sökte då hon arbetade som *Criminal Justice Unit Adviser*, också i Sarajevo – till tjänsten som *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* vid EUPM:s regionkontor i Banja Luka som en placering på en lägre befattning som yrkesmässigt var mindre intressant för henne och således som en bestraffning.

- 76 Tribunalen noterar dessutom att det redan innan artikel 22b i tjänsteföreskrifterna trädde i kraft förhöll sig så, att en tjänsteman som hade fått kännedom om rättsstridigheter eller åsidosättanden av lagstadgade förpliktelser som kunde skada unionens ekonomiska intressen och på eget initiativ underrättade sina överordnade om dessa, hade rätt att få skydd av den institution för vilken han eller hon arbetade mot eventuella repressalier till följd av detta avslöjande liksom rätt att inte behandlas av institutionen på ett sätt som var till hans eller hennes nackdel, förutsatt att han eller hon hade agerat i god tro (dom av den 4 april 2019, Rodríguez Prieto/kommissionen, T-61/18, EU:T:2019:217, punkt 71). Det kan inte förhålla sig annorlunda med en anställd vid EUPM, såsom sökanden, för vilken dessa principer gäller i tillämpliga delar (se den rättspraxis som anges ovan i punkt 44).
- 77 Tribunalen anser under dessa förutsättningar att de ovan angivna omständigheterna, tidsföljden för dessa och det bakomliggande sammanhanget talar för att det avgörande skälet till att de angripna besluten fattades inte var tjänstens intresse, i form av ett behov av sökandens tjänster i Banja Luka på befattningen som *Criminal Justice Adviser – Prosecutor*, utan den omständigheten att hon, tillsammans med A, hade anmält påstådda oegentligheter i förvaltningen av EUPM. De angripna besluten utgör således maktmissbruk, av det skälet att de fattades i andra, icke berättigade, syften än dem som angetts. Uppdragschefen använde således sina befogenheter för att uppnå ett annat mål än det för vilket han tilldelats dessa befogenheter.
- 78 Den omständighet som rådet har berört, att den utredning som genomfördes enligt beslut av direktören för civilplanerings- och ledningsförmåga till följd av en skrivelse från A (se ovan punkt 63) inte påvisade några oegentligheter, påverkar inte slutsatsen ovan i punkt 77. Resultatet av utredningen har nämligen ingen betydelse för frågan huruvida sökandens omplacering var kopplad till skrivelsen av den 17 mars 2010 och var en bestraffning för att hon hade redogjort för påstådda oegentligheter i förvaltningen av EUPM. Rådet har inte heller vid något tillfälle anført att sökanden inte handlade i god tro när hon lämnade skrivelse till sin närmaste överordnade.
- 79 Vad beträffar rådets påpekande, att sökanden förklarat sig beredd att tjäna EUPM på en annan befattning än den som avsågs med hennes ansökan till tjänsten som *Chief of Legal Office*, är det tillräckligt att framhålla att en sådan förklaring, som faktiskt framgår av handlingarna i målet, inte kan motivera en omplacering om vilken beslut fattas i ett sammanhang där påstådda oegentligheter inom EUPM har anmälts. Den omständigheten att sökanden skulle ha kunnat begära att de italienska myndigheterna skulle avsluta hennes utstationering kan inte heller styrka att omplaceringen var lagenlig. Utöver det faktum att denna möjlighet ges först efter en omplacering, kan den inte legitimera en omplaceringsåtgärd som har karaktären av straff eller missbruk.
- 80 Vidare kan den omständighet som rådet har berört, att befattningen som *Chief of Legal Office*, som sökanden hade i Sarajevo, döptes om till *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* den 1 januari 2010 till följd av en omstrukturering av EUPM, inte tas till intäkt för att slå fast att hennes tjänster inte längre behövdes vid EUPM:s högkvarter i Sarajevo eller att de angripna besluten fattades enbart i tjänstens intresse.
- 81 I och med att rådet också har anført att de påstådda samtalen mellan sökanden och den biträdande uppdragschefen i april 2010, vilka anges i sökandens yttrande av den 17 februari 2020, utgör nya omständigheter och följaktligen inte kan tas upp till prövning, är det tillräckligt att framhålla att dessa samtal redan berörts i ansökan.
- 82 Talan ska mot bakgrund av det ovan anförda bifallas på den grund som avser maktmissbruk. De angripna besluten ska följaktligen ogiltigförklaras, utan att de övriga invändningarna inom ramen för den tredje och den femte grunden eller sökandens övriga grunder behöver prövas.

Skadeståndsyrkandet

Upptagande till sakprövning

- 83 Rådet har anfört i dupliken, utan att formellt anföra någon invändning om rättegångshinder, att sökanden varken har begärt eller erhållit tillåtelse att utvidga sin talan för att framställa yrkandet om skadestånd på 8 000 euro, vilket framställdes för första gången i repliken, avseende ekonomisk skada som hon lidit till följd av att hon på grund av sjukskrivningen gick miste om uppdragsersättning.
- 84 Tribunalen erinrar i detta avseende om att sökanden enligt artikel 76 e i rättegångsreglerna ska ange sina yrkanden i ansökan. I princip är det således endast de yrkanden som anges i den ansökan genom vilken talan väcks som kan beaktas, och prövningen av huruvida talan är välgrundad ska endast göras med hänsyn till yrkandena i den ansökan genom vilken talan väcks (dom av den 24 oktober 2018, Epsilon International/kommissionen, T-477/16, ej publicerad, EU:T:2018:714, punkt 45; se även, för ett liknande resonemang, dom av den 8 juli 1965, Krawczynski/kommissionen, 83/63, EU:C:1965:70, s. 785, och dom av den 25 september 1979, kommissionen/Frankrike, 232/78, EU:C:1979:215, punkt 3).
- 85 Enligt artikel 84.1 i rättegångsreglerna är det endast tillåtet att åberopa nya grunder under förutsättning att de grundas på rättsliga och faktiska omständigheter som framkommit under förfarandet. Det framgår av rättspraxis att detta villkor a fortiori styr varje ändring av yrkandena och att det, i avsaknad av rättsliga och faktiska omständigheter som framkommit under den skriftliga delen av förfarandet, endast är yrkandena i ansökan som kan beaktas (dom av den 13 september 2013, Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung/kommissionen, T-73/08, ej publicerad, EU:T:2013:433, punkt 43, och dom av den 24 oktober 2018, Epsilon International/kommissionen, T-477/16, ej publicerad, EU:T:2018:714, punkt 46).
- 86 Enligt fast rättspraxis kan vidare en grund som utgör en utvidgning av en grund som tidigare - direkt eller underförstått - har åberopats i ansökan och som har ett nära samband med denna läggas till grund för sakprövningen (se dom av den 8 november 2018, "Pro NGO"/kommissionen, T-454/17, EU:T:2018:755, punkt 70 och där angiven rättspraxis).
- 87 Det är riktigt, såsom rådet har anfört, att skadeståndsyrkandet i fråga i det nu aktuella fallet inte framställdes i ansökan. Den ekonomiska skada som sökanden påstår sig ha lidit ingår emellertid i ett faktiskt sammanhang som ägde rum efter det att talan väcktes, det vill säga den 16 juni 2010, samtidigt som den enligt sökanden har anknytning till den mobbning som hon påstår sig ha utsatts för inom EUPM och som hon angett i ansökan. Sökanden har åberopat läkarintyg som upprättats efter det att hon väckte talan för att styrka att hon var sjukskriven från och med augusti 2010 till dess att hennes utstationering vid EUPM upphörde och att denna sjukskrivning berodde på den mobbning som hon påstått sig ha utsatts för vid EUPM. Hon har också grundat sig på e-postmeddelanden från februari och mars 2011 för att bevisa att hon gick miste om en del av uppdragsersättningen för år 2010 på grund av sin sjukfrånvaro. Dessa omständigheter framkom under den skriftliga delen av förfarandet i mål T-271/10, mellan ingivandet av ansökan och repliken, och de har åberopats av sökanden i repliken, i vilken skadeståndsyrkandet i fråga också gjordes.
- 88 Under dessa omständigheter skulle det strida mot god rättskipning och processekonomiska krav att tvinga sökanden att väcka en ny talan om skadestånd för den ekonomiska skada som hon påstår sig ha lidit till följd av den påstådda mobbningen. Yrkandet kan följaktligen tas upp till sakprövning.
- 89 I den del rådet har anfört att vissa omständigheter som anges i sökandens yttrande om den andra domen om överklagande är nya och följaktligen inte kan tas upp till prövning, framhåller tribunalen vidare att sökanden, i den punkt som avses av rådet, har fört fram ett argument avseende ett beslut som meddelades av en italiensk domstol den 21 januari 2020 i syfte att styrka att de angripna besluten

vållat ideell skada på hennes yrkesmässiga anseende. Sökanden har i detta syfte ingett det aktuella beslutet genom vilket den nationella domstolen, till följd av hennes klagomål, förordnat om rättsliga åtgärder mot upphovsmannen till en artikel som publicerades i april 2011. Hon har även ingett denna artikel, som enligt sökanden avser de faktiska omständigheterna i det nu aktuella målet och som hon uppfattar som kränkande.

- 90 Enligt artikel 85.3 i rättegångsreglerna får parterna undantagsvis ge in bevis eller inkomma med bevisuppgift innan den muntliga delen av förfarandet har avslutats eller innan tribunalen har beslutat att avgöra målet utan att inleda den muntliga delen av förfarandet, under förutsättning att de anger godtagbara skäl till att detta inte har gjorts tidigare. Dessa principer är tillämpliga i det nu aktuella målet efter ogiltigförklaring och återförvisning, eftersom detta delvis utgör en förlängning av samma tvist som inleddes genom att ansökan ingavs (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 december 2018, *Kakol/kommissionen*, T-641/16 RENV och T-137/17, ej publicerad, EU:T:2018:958, punkt 70).
- 91 Det är utrett att det beslut som sökanden lagt fram i bilaga till sitt yttrande av den 17 februari 2020 inte kunde läggas fram tidigare, eftersom beslutet härrör från januari 2020. Beslutet kan följaktligen tas upp till prövning, mot bakgrund av att det meddelades nyligen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 april 2018, *Verein Deutsche Sprache/kommissionen*, T-468/16, ej publicerad, EU:T:2018:207, punkt 20).
- 92 När det däremot gäller den artikel som publicerades i april 2011, har sökanden inte åberopat några särskilda omständigheter som skäl till att den lades fram i bilaga till hennes yttrande över domen i det andra målet om överklagande och således flera år efter dess publicering. Denna bevisning kan under dessa omständigheter inte tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 93 Sökanden har anført att hon lidit skada till följd av EUPM:s rättsstridiga agerande. För det första har hon lidit ideell skada till följd av de skador som hennes omplacering och nedflyttning har orsakat på hennes hälsa, integritet, värdighet och yrkesmässiga anseende. Vidare har hon lidit ideell skada till följd av den mobbning som hon utsatts för inom EUPM. Sökanden har i detta sammanhang anført att hennes hälsa har skadats. Sökanden anser att skadeståndet i överensstämmelse med rätt och billighet (*ex aequo et bono*) ska uppgå till 30 000 euro. Hon har klargjort att skadestånd är det enda sättet att gottgöra de angripna beslutens rättsstridighet. I repliken har hon även yrkat skadestånd för den skada som hon lidit till följd av att hon på grund av sjukskrivningen gått miste om uppdragsersättning. Denna skada uppgår till 8 000 euro.
- 94 Rådet har påpekat att ansökan inte innehåller någon uppgift om att sökandens integritet har skadats. Vad gäller förekomsten av en skada på hennes hälsa har rådet framhållit att sökanden inte har visat att det finns ett orsakssamband mellan hennes omplacering och hennes hälsotillstånd. Rådet har också anført att sökanden har lagt fram nya uppgifter i repliken som grundar sig på händelser som inträffade efter hennes omplacering och därmed inte kan styrka det nödvändiga orsakssambandet med de angripna besluten. Vad gäller yrkandet om skadestånd på 8 000 euro har rådet anført att sökanden inte har styrkt att det föreligger ett direkt och säkert orsakssamband mellan den skada som avses och beslutet om omplacering. Rådet har även anført att uppdragsersättningen inte ändrades genom sökandens omplacering till Banja Luka. Rådet har vidare bestritt att en avsaknad av ändamålsenlig verkan av en eventuell ogiltigförklaring av de angripna besluten medför rätt till gottgörelse för ytterligare en skada.
- 95 Tribunalen framhåller inledningsvis att sökandens skadeståndsyrkande vilar på systemet för unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar på grund av ett påstått rättsstridigt agerande av unionens organ.

- 96 Enligt fast rättspraxis förutsätter unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar enligt artikel 340 andra stycket FEUF att flera villkor är uppfyllda, nämligen att det föreligger en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan åsidosättandet av den skyldighet som åligger den som vidtagit rättsakten och den skada som de drabbade personerna har lidit (se dom av den 10 september 2019, HTTS/rådet, C-123/18 P, EU:C:2019:694, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 97 När det i det nu aktuella fallet gäller sökandens yrkande om ersättning för ideell skada till följd av hennes omplacering, erinrar tribunalen om att tribunalens ogiltigförklaring, när skadeståndsyrkandena grundar sig på att den ogiltigförklarade rättsakten är rättsstridig, enligt fast rättspraxis i sig utgör en lämplig och i princip tillräcklig gottgörelse för alla ideell skada som sökanden kan ha lidit (se dom av den 18 september 2015, Wahlström/Frontex, T-653/13 P, EU:T:2015:652, punkt 82 och där angiven rättspraxis).
- 98 Det har emellertid slagits fast att en ogiltigförklaring av en rättsakt, när ogiltigförklaringen saknar ändamålsenlig verkan, inte i sig kan utgöra en lämplig och tillräcklig gottgörelse för all ideell skada som den ogiltigförklarade rättsakten har orsakat (dom av den 18 september 2015, Wahlström/Frontex, T-653/13 P, EU:T:2015:652, punkt 83).
- 99 I det nu aktuella fallet har en ogiltigförklaring av de angripna besluten ingen ändamålsenlig verkan, i och med att sökandens utstationering upphörde i slutet av år 2010 och EUPM:s mandat löpte ut 2012. Därmed utgör ogiltigförklaringen inte en lämplig och tillräcklig gottgörelse för den ideella skada som sökanden lidit.
- 100 Tribunalen ska således pröva huruvida de angripna beslutens rättsstridighet, vilken fastställs ovan i punkterna 48–82, utgör en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som syftar till att ge enskilda rättigheter och huruvida sökanden har visat att det föreligger en skada som har samband med denna rättsstridighet.
- 101 När det gäller villkoret att det ska föreligga ett rättsstridigt agerande, erinrar tribunalen om att ett fastställande av att en rättsakt är rättsstridig enligt fast rättspraxis inte är tillräckligt, oavsett hur beklagansvärd denna rättsstridighet än är, för att villkoret för unionens utomobligatoriska ansvar för det agerande som läggs institutionen till last är rättsstridigt ska anses vara uppfyllt (se dom av den 25 november 2014, Safa Nicu Sepahan/rådet, T-384/11, EU:T:2014:986, punkt 50 och där angiven rättspraxis). Villkoret förutsätter att det föreligger en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge rättigheter åt enskilda. En sådan överträdelse föreligger när överträdelsen innebär att den berörda institutionen uppenbart och allvarligt har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönmässig bedömning. Bland de omständigheter som det härvidlag ska tas hänsyn till återfinns bland annat graden av klarhet och precision hos den rättsregel som överträtts, liksom omfattningen av det utrymme för skönmässig bedömning som institutionen ges genom den regel som överträtts (se dom av den 30 maj 2017, Safa Nicu Sepahan/rådet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punkterna 29 och 30 och där angiven rättspraxis).
- 102 I det nu aktuella fallet är det utrett att de angripna besluten utgör maktmissbruk, av det skälet att de fattades för att uppnå andra, icke berättigade, mål än dem som angetts, nämligen för att bestraffa sökanden för att hon, tillsammans med en kollega, anmält påstådda oegentligheter i förvaltningen av EUPM.
- 103 Ett sådant rättsstridigt agerande som äger rum i ett sammanhang i vilket unionsinstitutionerna har ett stort utrymme för skönmässig bedömning och den kontroll som utövas av tribunalen är begränsad (se ovan punkterna 43 och 49) ska betraktas som särskilt allvarligt och anses utgöra en tillräckligt klar överträdelse för att unionen ska ha ett skadeståndsansvar.

- 104 I det nu aktuella fallet är det i varje fall tillräckligt att ett rättsstridigt agerande fastställs för att det första av de tre villkoren för att unionen ska ha ett skadeståndsansvar för skador som vållats en utstationerad nationell tjänsteman ska anses vara uppfyllt.
- 105 Personalmål enligt artikel 270 FEUF och artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna, däribland mål som rör ersättning för en skada som en tjänsteman eller anställd har lidit, lyder nämligen under särskilda regler som avviker från vad som gäller enligt de allmänna principerna för unionens utomobligatoriska ansvar enligt artikel 268 FEUF och artikel 340 andra stycket FEUF. Det framgår av tjänsteföreskrifterna att en tjänsteman eller annan unionsanställd, till skillnad från andra enskilda, är knuten till den institution eller det organ där han eller hon arbetar genom ett rättsligt anställningsförhållande som bygger på en avvägning mellan ömsesidiga särskilda rättigheter och skyldigheter som återspeglas av institutionens omsorgsplikt gentemot den berörda personen (se dom av den 16 december 2010, kommissionen/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, punkt 46 och där angiven rättspraxis). Av detta följer att det är tillräckligt att en rättsstridig omständighet fastställts för att det första av de tre nödvändiga villkoren för att unionen ska vara skadeståndsansvarig till följd av skada som orsakats dess tjänstemän och anställda genom en överträdelse av unionens tjänsteföreskrifter ska anses uppfyllt (dom av den 12 juli 2011, kommissionen/Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, punkt 45). Dessa principer gäller av de skäl som anges ovan i punkt 44 i tillämpliga delar i ett sådant fall som det nu aktuella.
- 106 Av detta följer att tribunalen i nästa steg ska pröva huruvida den fastställda rättsstridigheten orsakat sökanden en ideell skada som är faktisk och säker samt pröva huruvida denna skada härvidlag är en direkt följd av denna rättsstridighet (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 4 april 2017, ombudsmannen/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, punkt 127 och där angiven rättspraxis). Tribunalen vill i detta avseende påpeka att även om ett ingivande av bevisuppgifter inte nödvändigtvis ska betraktas som ett villkor för att ideell skada ska erkännas, ankommer det åtminstone på sökanden att styrka att det handlande som läggs den berörda institutionen till last kunde orsaka sökanden en sådan skada (dom av den 16 juli 2009, SELEX Sistemi Integrati/kommissionen, C-481/07 P, ej publicerad, EU:C:2009:461, punkt 38).
- 107 Sökanden har gjort gällande att hon lidit ideell skada till följd av de skador som omplaceringen orsakade på hennes hälsa, integritet, värdighet och yrkesmässiga anseende. Sökanden har även åberopat känslor av orättvisa och ångest på grund av att hon var tvungen att vända sig till domstol för att tillvarata sina rättigheter. Sökanden har dessutom erinrat om att hennes omplacering och ”nedflyttning” var en direkt följd av att hon hade anmält påstådda missförhållanden inom EUPM.
- 108 Tribunalen konstaterar i detta avseende att en omplacering från en ”senior” till en ”icke senior” tjänst som inträffar i ett sammanhang av en anmälan av påstådda missförhållanden och som befunnits rättsstridig på grund av att den utgör maktmissbruk kan framkalla känslor av kränkt integritet och värdighet och känslor av orättvisa och ångest hos den berörda personen, något som orsakar ideell skada som ger rätt till skadestånd. En sådan skada har dessutom ett direkt samband med den rättsstridighet som utgörs av de angripna besluten, och denna rättsstridighet utgör den avgörande orsaken till en sådan skada. Detta konstaterande bekräftas för övrigt av ett läkarintyg av den 23 augusti 2010 som sökanden har ingett, av vilket det bland annat framgår att hennes omplacering och de omständigheter som kringgärdade denna har påverkat hennes psykiska hälsa.
- 109 Tribunalen anser därför, med hänsyn till omständigheterna i det nu aktuella fallet, att 30 000 euro i överensstämmelse med rätt och billighet (ex æquo et bono) utgör en lämplig gottgörelse för den ideella skada som sökanden lidit till följd av att hon genom de angripna besluten omplacerades till Banja Luka.
- 110 När det sedan gäller sökandens yrkande om skadestånd för ideell skada till följd av mobbning, har hon, utöver omplaceringen och ”nedflyttningen” enligt de angripna besluten, hänvisat till andra handlingar såväl före som efter nämnda beslut. Sökanden har som ett tecken på mobbning före de angripna

beslutet beskrivit hur hon stängts ute från EUPM:s huvudverksamheter under sin utstationering. Som tecken på mobbning efter besluten har hon berört telefonrestriktioner till EUPM:s högkvarter, ett "mycket aggressivt" e-postmeddelande i vilket hon uppmanades att tömma sitt kontor och omotiverade svårigheter att få ledigt. Hon har i repliken redogjort för ytterligare handlingar som hon betraktar som mobbning, till exempel att ett uppdrag delvis ställdes in, att hennes semestertimmar reducerades, att hon stängdes ute från rådet för samordning mellan män och kvinnor och att hennes uppdrag som ordförande för skiljedomstolen inte förlängdes.

- 111 Förutsatt att antagandet av de angripna besluten i sig kan betecknas som mobbning, är det tillräckligt att konstatera att sökanden redan har beviljats en adekvat ersättning för den sammantagna ideella skada som hon lidit till följd av sin omplacering till Banja Luka genom de angripna besluten (se ovan punkterna 97–109). I detta sammanhang har beslutens negativa effekter på sökandens mentala hälsa beaktats. De övriga omständigheter som sökanden har åberopat gör det inte möjligt att, utifrån de uppgifter som lagts fram, fastställa att de angripna besluten var en del av en rad trakasserier. Under dessa förutsättningar kan sökanden inte medges ytterligare ersättning för ideell skada till följd av mobbning.
- 112 Sökanden har vidare yrkat 8 000 euro i skadestånd för ekonomisk skada som hon påstått sig ha lidit till följd av att hon, på grund av sin sjukskrivning till följd av mobbningen, inte kunde dra nytta av uppdragsersättning. Tribunalen konstaterar att rådet inte kan ha ett utomobligatoriskt ansvar i detta avseende.
- 113 De argument som sökanden har fört fram är nämligen inte tillräckligt exakta och tydliga för att tribunalen ska kunna fastställa att villkoren för ett utomobligatoriskt ansvar är uppfyllda i det aktuella fallet. Utifrån den bevisning som sökanden har lagt fram är det närmare bestämt inte möjligt att styrka att det finns ett orsakssamband mellan den påstådda mobbningen och de hälsoproblem som låg till grund för sjukskrivningen under den period då hon skulle ha erhållit uppdragsersättning. I den del sökanden har hänfört sig till ett läkarintyg, konstaterar tribunalen att läkarintyget visserligen påvisar förekomsten av en "depressiv episod" hos sökanden på grund av mobbning på arbetsplatsen, men att det inte gör det möjligt att slå fast att denna episod var en följd av mobbningen, eftersom den som upprättat intyget, för att slå fast att sådan mobbning förekom, måste ha grundat sig uteslutande på sökandens beskrivning av sina arbetsförhållanden vid EUPM (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 september 2014, CQ/parlamentet, F-12/13, EU:F:2014:214, punkt 127 och där angiven rättspraxis). Såsom konstateras ovan i punkt 111 har sökanden inte heller visat att det förelåg omständigheter som kan ses som tecken på ett sammanhang av mobbning. Sökanden har också angett att hon vägrat att underteckna en förklaring om kontinuerligt tjänsteutövande under sin utstationering varvid hon avstod från uppdragsersättning, utan att visa att hon gick miste om den aktuella ersättningen under sin sjukskrivning.
- 114 Av det ovan anförda följer att yrkandet om skadestånd ska bifallas i den del det avser gottgörelse för den ideella skada som orsakats av de angripna besluten och ogillas i övrigt.

Begäran om åtgärder för processledning

- 115 Sökanden har begärt att tribunalen ska vidta åtgärder för processledning i enlighet med artikel 64 i tribunalens rättegångsregler av den 2 maj 1991. Sökanden har begärt dels att en skrivelse som EUPM:s chef för civila insatser påstås ha riktat till de italienska myndigheterna angående hennes omotiverade frånvaro vid EUPM ska läggas fram, dels att handlingar som avser EUPM:s vaccinationspolicy i november 2009 ska läggas fram.
- 116 Ingendera begäran innehåller några relevanta uppgifter som gör det möjligt att bedöma deras nytta för lösningen av den aktuella tvisten, och därför ska de avslås.

Rättegångskostnader

- 117 Enligt artikel 219 i rättegångsreglerna ska tribunalen – i avgöranden som meddelas efter upphävande och återförvisning – besluta om rättegångskostnader som uppkommit under rättegången dels i målet vid tribunalen, dels i målet om överklagande vid domstolen. I och med att domstolen i den andra domen om överklagande upphävde domen efter återförvisning och lät beslut om rättegångskostnader anstå, ankommer det på tribunalen att i denna dom besluta om alla rättegångskostnader som är hänförliga till rättegångarna vid tribunalen, inbegripet rättegången avseende ansökan om interimistiska åtgärder och rättegången efter den första återförvisningen, samt de rättegångskostnader som är hänförliga till rättegångarna avseende överklagande i mål C-455/14 P och mål C-413/18 P.
- 118 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 119 Enligt artikel 134.3 i rättegångsreglerna ska vardera rättegångsdeltagaren bära sina rättegångskostnader, om deltagarna ömsom tappar målet på en eller flera punkter. Tribunalen får emellertid besluta att en rättegångsdeltagare – förutom att bära sina rättegångskostnader – delvis ska ersätta en annan deltagares rättegångskostnader om det framstår som skäligt med hänsyn till omständigheterna i målet. Enligt artikel 135.1 i rättegångsreglerna får tribunalen också, om så anses skäligt, undantagsvis besluta att en tappande rättegångsdeltagare – förutom att bära sina rättegångskostnader – endast delvis, eller inte alls, ska ersätta en annan deltagares rättegångskostnader.
- 120 I det nu aktuella fallet ska rådet, mot bakgrund av samtliga omständigheter i målet, inte minst den omständigheten att rådet efter flera instanser i huvudsak har tappat målet, förpliktas att ersätta sökandens rättegångskostnader och bära sina egna rättegångskostnader i denna rättegång och i rättegångarna i målen T-271/10, T-271/10 R, T-271/10 RENV, C-455/14 P och C-413/18 P. Vad beträffar sökandens yrkande, att rättegångskostnaderna ska fastställas jämte ränta på 8 procent, är det tillräckligt att konstatera att detta yrkande har framställts för tidigt och att det, vid behov, ska prövas inom ramen för ett förfarande för fastställande av rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

följande:

- 1) **Beslutet av den 7 april 2010, vilket undertecknats av personalchefen för Europeiska unionens polisuppdrag (EUPM) i Bosnien och Hercegovina, genom vilket H omplacerades till befattningen som *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* vid regionkontoret i Banja Luka (Bosnien och Hercegovina) och beslutet av den 30 april 2010, vilket undertecknats av den chef för EUPM som avses i artikel 6 i rådets beslut 2009/906/Gusp av den 8 december 2009 om EUPM i Bosnien och Hercegovina, i vilket preciserades att omplaceringen gjordes av hänsyn till verksamhetens behov, ogiltigförklaras.**
- 2) **Europeiska unionens råd förpliktas att betala 30 000 euro till H.**
- 3) **Talan ogillas i övrigt.**
- 4) **Rådet ska bära sina rättegångskostnader och ersätta H:s rättegångskostnader i detta mål och i målen T-271/10, T-271/10 R, T-271/10 RENV, C-455/14 P och C-413/18 P.**

Collins

Kreuschitz

Csehi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 november 2020.

Underskrifter